EDIȚIA A III-A, 29 MAI 2015

eurosfat

Consultări cetăţeneşti despre starea Uniunii

europuls.ro

CONCLUZII

Eveniment organizat de

europuls.ro

ROMANIAN CENTER FOR EUROPEAN POLICIES
CRPE
DEBATING EUROPE. PROVIDING EXPERTISE.

Sub înaltul patronaj al

Parlamentul European

ROMÂNIA
SENAT

CAMERA DEPUTAȚILOR
ROMANIA

Cu sprijinul

FRIEDRICH EBERT STIFTUNG

Konrad Adenauer Stiftung
Rule of Law Program South East Europe

Kingdom of the Netherlands

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY
eea grants

FONDUL ONG

Co-funded by the Europe for Citizens Programme of the European Union

Parteneri

European Commission

NOTRE EUROPE
JACQUES DELORS INSTITUTE

agenția ÎMPREUNĂ

UNDP
Empowered lives.
Resilient nations.

INSTITUTUL ASPEN ROMÂNIA

B|S|T The Black Sea Trust for Regional Cooperation
A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

rfi ROMÂNIA

Ambasáid na hÉireann
Embassy of Ireland
Ambasada Irlandei

contributors.ro
texte cu valoare adaugata

ASSP-UB
Asociația Studenților în Științe Politice
Universitatea din București

DILEMA VECHE

DESPRE EUROSFAT

EUROSFAT este forumul anual de dezbateri europene ce are loc în România începând cu anul 2013. Scopul evenimentului este de a aduce împreună politicieni, reprezentanţi ai societăţii civile şi ai mediului de afaceri, experţi şi cetăţeni pentru a dezbate asupra celor mai importante teme de pe agenda europeană, astfel facilitând poziţionarea actorilor români în cadrul UE.

Tema centrală a EUROSFAT 2015 a fost axată pe relaţiile externe ale UE şi rolul României în cadrul noului context geopolitic regional şi global. Forumul, desfăşurat sub înaltul patronaj al Parlamentului European, Camerei Deputaţilor şi Senatului României, a fost organizat de Europuls în parteneriat cu Centrul Român de Politici Europene şi a beneficiat de sprijinul Friedrich-Ebert-Stiftung din România, al Konrad-Adenauer-Stiftung prin Programul Statul de Drept Europa de Sud-Est, al Ambasadei Olandei în România.

Printre partenerii evenimentului s-au numărat: Institutul Aspen România, Institutul Jacques Delors (Paris), Ambasada Irlandei în România, EEA Grants, Europe for Citizens, RoAID, UNDP România, Ministerul Afacerilor Externe, Comisia Europeană, Dilema Veche, Calea Europeană şi echipa de tineri voluntari ASSP-UB.

Precedentele ediţii ale EUROSFAT au avut loc în 15 martie 2013 şi 7 aprilie 2014 la Palatul Parlamentului, şi au reunit înalţi oficiali europeni şi români (printre care Guy Verhofstadt, Dacian Cioloş, Corina Creţu) precum şi un public de peste 700 de persoane la fiecare dintre ediţii. Mai mult, forumul din 2014 a fost dedicat alegerilor europene şi a inclus dezbateri între principalii candidaţi pentru Parlamentul European.

Aflat la cea de-a treia ediție, *EUROSFAT* a confirmat în 2015 titulatura de principal forum de dezbateri europene din România. Reunind peste 50 de vorbitori şi 700 de participanți de-a lungul unei zile de conferințe, ateliere şi mese rotunde, evenimentul organizat de Europuls împreună cu Centrul Român de Politici Europene (CRPE) a stabilit marile trasee de interes european pentru români în 2015.

Această ediție a beneficiat de înaltul patronaj al Parlamentului European, Camerei Deputaților şi Senatului României. Astfel, ediția *EUROSFAT 2015* a avut loc din nou în incinta Palatului Parlamentului din București, pe 29 Mai, fiind deschis de Preşedintele Camerei Deputaților, domnul Valeriu Zgonea. Obiectivele *EUROSFAT 2015* au rămas, ca în anii trecuți, reunirea principalilor actori naționali şi europeni ce pot decide sau analiza viitoarele politici europene sub același acoperiş şi stimularea unei dezbateri reale, transparente şi substanțiale, despre rolul, obiectivele şi potențialul României în raport cu aceste politici. Asociația *Europuls* vă prezintă acum acest scurt raport şi vă invită de asemenea să urmăriți toate dezbaterile de la eveniment pe canalul YouTube ***EUROSFAT 2015***.

Participanți

EUROSFAT 2015 a găzduit o sesiune plenară şi şase dezbateri, pe teme diverse, de la politici externe la justiție şi integrarea romilor. Organizat cu sprijinul a 12 organizații partenere, el s-a încheiat cu vernisajul expoziției de fotografie "*La granițele Uniunii Europene*", ce a prezentat un fotoreportaj realizat de UNDP în Ucraina şi Republica Moldova. În același timp, printre participanții din România s-au numărat numeroşi oameni politici din toate familiile politice europene, printre care Andi Cristea (eurodeputat S&D), Cristian Preda (eurodeputat PPE), Ana Birchall (deputat PSD), Monica Macovei (eurodeputat PPE), Sorin Moisă (eurodeputat S&D), Andreea Paul (deputat PNL), Victor Negrescu (eurodeputat S&D) şi alții. Alături de ei au participat şi intervenit numeroşi reprezentați ai societății civile, ai mediului academic şi mediatic. În acest an, comunitatea de afaceri a fost mult mai bine reprezentată decât în anii trecuți şi este important să salutăm această asumare de responsabilitate în dezbaterile publice pe aceste teme. Organizații şi companii ca şi Consiliul Investitorilor Străini, AmCham România sau Transelectrica au fost reprezentate la nivel înalt, iar audiențele atelierelor au fost compuse de un număr consistent de oameni din business.

Printre oaspeții importanți s-au numărat şi o serie de ambasadori şi diplomați europeni şi internaționali. Ambasadorii Moldovei, ES Iurie Reniță, Georgiei, ES Ilia Giorgiadze, Ucrainei, ES Teofil Bauer, Ungariei Botond Zakonyi, Croației, ES Andrea Gustovic Ercegovac şi Olandei, ES Matthijs van Bonzel, s-au numărat printre vorbitori. Negociatorul şef al Misiunii SUA pe lângă Uniunea Europeană pentru acordul TTIP, Elena Bryan, a participat la dezbaterea pe acest subiect. De asemenea, numeroşi cercetători şi experți din Franța, Slovacia, Letonia, Latvia, Ungaria au luat cuvântul.

PROGRAM

Sesiune plenară de deschidere

Ce urmează după Parteneriatul Estic? Perspectivele extinderii UE în Est

Moderator: *Cristian Ghinea*, Director CRPE

Valeriu Zgonea, Presedintele Camerei Deputaților, Parlamentului României
Cristian Preda, Membru al Parlamentului European, Coordonator PPE în Comisia AFET
Andi Cristea, Membru al Parlamentului European (S&D), Președintele Delegației UE-Moldova
Andrew Rasbash, Adviser, DG Vecinătate și Negocieri pentru Extindere, Comisia Europeană
Ana Birchall, Deputat, Președinta Comisiei pentru Afaceri Europene, Camera Deputaților
ES Iurie Reniță, Ambasadorul Republicii Moldova în România
ES Ilia Giorgadze, Ambasadorul Georgiei în România
ES Botond Zakonyi, Ambasadorul Ungariei în România
Andris Sprūds, Director Latvian Institute of International Affairs (Letonia)
Tomáš Čižik, Cercetător, Center for European and North Atlantic Affairs (Slovacia)
Zsuzsanna Vegh, Cercetător, Center for EU Enlargement Studies, CEU Budapesta (Ungaria)
Sergiy Gerasymchuk, Director programe, Strategic and Security Studies Group (Ucraina)
Anna Bulakh, cercetător International Centre for Defence and Security (Estonia)
Ghia Nodia, Director, Caucasus Institute for Peace, Democracy, and Development (Georgia)

Reunind actori importanți, sesiunea de deschidere EUROSFAT 2015 a discutat despre natura actuală a Parteneriatului Estic al Uniunii Europene dar și interesele României în această politică. S-au subliniat vulnerabilitățile UE în acest context dar un consens general a fost că acest spațiu geografic trebuie să fie preocuparea principală a eforturilor române de a orienta politica externă a Uniunii. În același timp, o concluzie interesantă a acestei dezbateri este poziția de potențial lider regional pe care România o are în vecinătatea sa. În contextul noilor acorduri de asociere cu trei țări din Parteneriatul Estic, dar mai ales crizei din Ucraina, toți participanții au fost de acord că țara noastră poate fi chiar un model pentru vecinii din Est – cu condiția ca diplomația română să-și întețească eforturile în această direcție.

"Acești oameni, (...) ucrainienii, georgienii și moldovenii trebuie să vadă în noi deschizători de drumuri, susținători, solidari, decișI (...) ca la final și ei să vină în această Uniune Europeană."

Valeriu Zgonea
Președintele Camerei Deputaților

Prima sesiune de dezbateri

România între beneficii și restricții în cadrul TTIP

Moderator: *Bogdan Deleanu*, Europuls

Elena Bryan, Senior Trade Representative, Misiunea SUA pe lângă UE
Mircea Geonă, Președinte al Aspen Institute, România
Sorin Moisă, Membru al Parlamentului European (S&D)
Daniela Nemoianu, Preşedinta Consiliului de Administraţie AmCham România
Mihai Bogza, Președintele Consiliului Investitorilor Străini
Elvire Fabry, Senior Researcher Institutul Jacques Delors – Notre Europe (Paris)
Lucian Cernat, Comisia Europeană, DG TRADE, Economist Şef *(live video)*

Un consens îngrijorător între participanții la discuția pe Parteneriatul Transatlantic pentru Comerț și Investiții (TTIP) a fost lipsa unui plan de țară pentru România în legătură cu acest tratat. Aceasta cu toate că experții au căzut de acord că efectele ar fi evident benefice pentru economia României, mai ales prin reducerea barierelor tarifare indirecte. Totuși, așa cum au amintit diplomații prezenți la discuție, intrarea eventuală în vigoare a acordurilor nu este prevăzută pentru acest deceniu.

La discuție au luat parte și activiști ai societății civile și reprezentanți ai sindicatelor, care au pus în discuție efectele negative ale tratatului transatlantic, criticând transparența procesului de negociere dar și posibilitatea ca unele standarde americane în domenii sociale, de muncă, de sănătate și altele să pătrundă în Uniunea Europeană.

Prima sesiune de dezbateri

Cooperarea regională în domeniul energiei. Rolul statelor membre UE din Europa de Est în consolidarea securității energetice a Republicii Moldova și Ucrainei

Moderator: *Cristian Ghinea,* Director CRPE

Mihnea Constantinescu, Consilier de stat la Cabinetul Primului Ministru, Ambasador cu însărcinări speciale pentru securitatea energetică
Carmen Neagu, Președintele Consiliului de Supraveghere al Transelectrica
Andrii Chubyk, Cercetător energie, Centre for Global Studies "Strategy XXI" (Ucraina)
Yuriy Korolchuk, Cercetător, Energy Stategies Institute (Ucraina)
Nicu Popescu, Cercetător Senior, Institutul pentru Studii de Securitate al UE, Paris

Dezbatere organizată în cadrul proiectului
"Influenți, alerți și informați în negocierile din UE" cu sprijinul

Un principal punct de discuție al acestei dezbateri a fost faptul că sectorul energetic în regiunea Mării Negre va cunoaște o evoluție extrem de dinamică în viitorul apropiat pe fondul inițiativei Uniunii Europene privind Uniunea Energetică. Participanții au concluzionat că realizarea acestei Uniuni ar spori considerabil stabilitatea sectoarelor de producere a energiei ale statelor membre și ar consolida capacitatea lor prin construirea de noi interconexiuni de gaz și electricitate.

În realitate însă, acest proiect este departe de a fi realizat, a reieșit din intervențiile mai multor participanți. În primul rând, România încă nu a îndeplinit criteriile ultimului pachet de energie adoptat de CE, iar în același timp se află într-o vulnerabilitate din punct de vedere al securității energetice.

Apoi, situația vecinilor și partenerilor arată o foarte mare fragmentare la nivelul inițiativelor de interconectare, de reforma a piețelor energetice dar mai ales de reacție față de acțiunile Federației Ruse. Oricare ar fi prețul energiei din următoarea perioadă, din această dezbatere a reieșit clar că va fi nevoie de o mai mare coordonare atât între guvernele din jurul României, dar și între companiile energetice, pentru a asigura o stabilitate a piețelor dar și a prețului pentru consumatorii de rând.

Prima sesiune de dezbateri

Provocări în politica de securitate şi relaţiile externe ale UE în Estul Europei

Moderator: *Matthias Jobelius,* Reprezentantul Friedrich-Ebert-Stiftung în România şi Republica Moldova

Andi Cristea, Membru al Parlamentului European, preşedintele Delegaţiei UE-Moldova
Cristian Preda, Membru al Parlamentului European, Coordonator PPE în Comisia AFET
Gustav Gressel, cercetător, European Council on Foreign Relations
Natalia Morari, jurnalistă

Escaladarea conflictului din Ucraina, scandalul de corupţie şi fraudă bancară din Republica Moldova dar şi tensiunile dintre UE şi Federaţia Rusă au fost principalele teme dezbătute la acest atelier. Concluziile au fost, ca şi la plenară, legate de necesitatea de mai multe eforturi, atât din partea Uniunii dar şi din partea României, de a se implica constructiv. În special, o cale comună de discuţie cu Rusia, dar şi cu societatea civilă de acolo, sprijin pentru guvernul de a Kiev şi nu în ultimul rând, nevoia de mai mult scrutin democratic şi mai multe eforturi de a stopa pierderea Republicii Moldova către influenţe din Est

"La ora actuală, Republica Moldova este un stat capturat, conform Băncii Mondiale, este un stat capturat de grupuri de interese, de partide şi de oamenii din spatele lor"

Natalia Morari
Jurnalist, Republica Moldova

"Summitul de la Riga nu a fost un fel de Crăciun, adica nu a venit Moş Crăciun cu daruri pentru ţările aflate în jurul bradului."

Cristian Preda
Membru al Parlamentului European

A doua sesiune de dezbateri

Contribuția UE și a României la reforma statului în Balcani

Moderator: *Dragoș Dinu*, Coordonator Sector Public CRPE

Andrew Rasbash, Adviser, DG Vecinătate şi Negocieri pentru Extindere, Comisia Europeană
Samir Omerefendic, Project Manager, Reinforcement of Local Democracy – LOD UNDP BiH
Silviu Popa, Director Direcția Comunicare, Relații Publice și Strategie, Agenția Națională de Integritate
Oana Popescu, Director Global Focus
E.S. Andrea Gustović Ercegovac, Ambasadorul Croaţiei în România
E.S. Milan Bergovic, Ambasadorul Muntenegru în România

Un atelier cu o participare importantă din afara țării, acesta a discutat în special cooperarea dintre UE și statele din Balcani din perspectiva unei eventuale aderări a acestora la Uniune. În același timp, s-a subliniat rapid faptul că posibilitatea unei extinderi a Uniunii Europene în perioada următoare este ceva foarte puțin probabil dat fiind noua atitudine a Comisiei Europene.

Cu toate acestea, a devenit evident din contribuțiile participanților că România poate avea un rol important de jucat, atât ca model dar mai ales ca partener pentru țările din Balcani. O mai bună reformă democratică ar duce la mai multă prosperitate și mai mult comerț, la o mai bună cooperare energetică dar și pe securitate. România are nevoie ca această regiune să avanseze la standarde mai apropiate de situația ei actuală, dar la rândul lor, politicienii români au responsabilitatea să ajute partenerii lor din Balcani cu pași ai unor reforme deja încheiate la noi.

O idee interesantă a fost capacitatea României de a oferi expertiză acestor țări, în special în domeniul corupției și reformei în justiție – deși mulți participanți au subliniat și faptul că nici țara noastră nu se află la un nivel ideal în acest subiect. Totuși, participanți din țările respective au salutat activitatea societății civile române, pe justiție, ceva extrem de necesar mai ales în țări ca Bosnia.

A doua sesiune de dezbateri
Un bilanț al strategiei de integrare a romilor

Moderator: *Gelu Duminică*, Director Executiv, Agenția Împreună

Daniel Vasile, Secretar de Stat, Președintele Agenției Naționale pentru Romi
Ciprian Necula, Secretar de Stat, Ministerul Fondurilor Europene
Victor Negrescu, Membru al Parlamentului European

Una dintre cele mai interesante și în același timp, puțin mediatizate discuții de la EUROSFAT 2015, dezbaterea despre Strategia de Integrare a Roma și aplicarea ei în România a reflectat destul de bine problematica respectivă pe de o parte, prin lipsa de interes al presei și al multor participanți, dar și prin complexitatea problematicii abordate. Un subiect care nu a avut o rezolvare ușoară de peste 20 de ani, așa cum a amintit moderatorul discuției, nu pare să aibă nici acum soluții rapide.

Anul 2015 marchează pe de-o parte sfârșitul Deceniul de Incluziune a Romilor 2005 – 2015, dar și jumătatea perioadei determinate de Cadrul European pentru îndeplinirea obiectivelor hotărâte în 2011. O problemă clară, discutată de participanți, a fost lipsa de interes și de dorință politică de a sprijini aceste reforme, în special cu fonduri substanțiale. Activiștii pentru drepturile romilor au subliniat poate cel mai bine această problemă și au arătat că este nevoie de campanie mult mai amplă, de reconciliere a atitudinilor față de comunitatea roma și de o luptă reală împotriva discriminării generale din sistemul administrativ și social românesc față de roma.

Consensul general a fost că, din păcate, obiectivele Strategiei nu au fost cu adevărat atinse. Discriminarea socială, educațională dar și economică persistă, iar rata de integrare este foarte slabă. O altă concluzie a fost și nevoia mai mare de activitate din partea societății civile. Cele mai mari ONG-uri românești, au arătat participanții, prioritizează puțin, sau deloc, acest subiect. Iar cum statul nu poate face tot și are nevoie de parteneri din partea organizațiilor locale, această lipsă de interes vulnerabilizează și mai mult șansele de succes ale unor strategii viitoare.

"În România trăiesc cei mai mulți romi din întreaga Europă. Strategia europeană pentru romi trebuie să țină cont de această realitate (...) în România este un act de curaj pentru un rom să își declare identitatea."

Daniel Vasile
Președintele Agenției Naționale pentru Romi

A doua sesiune de dezbateri
Politici europene în justiție

Moderatori: *Victoria Stoiciu*, Coordonator Program, Friedrich-Ebert-Stiftung
Thorsten Geissler, Director, Rule of Law Program South East Europe, Konrad-Adenauer-Stiftung

ES Matthijs van Bonzel, Ambasadorul Olandei în România
Monica Macovei, Membru al Parlamentului European, Raportor pentru Procurorul European
Daniel Florea, Deputat PSD
Cornel-Virgiliu Călinescu, Ministerul Justiției, şeful Oficiului Naţional de Prevenire a Criminalităţii şi Cooperare pentru Recuperarea Creanţelor provenite din Infracţiuni
Horațiu Dumbravă, judecător, membru al Consiliul Superior al Magistraturii
Laura Ștefan, expert anticorupție, Expert Forum
Codru Vrabie, Funky Citizens

O dezbatere care revine în fiecare an la EUROSFAT, discuția privind justiția din 2015 a avut în vedere respectarea valorilor statului de drept, lupta anticorupție, eficiența sistemului judiciar și calitatea actului de justiție. Mecanismul de Cooperare și Verificare al CE pentru România și Bulgaria a fost ca și în anii trecuți un subiect aprins, având atât critici duri dar și apărători în sală. S-a amintit și propunerea de a lua modelul MCV și a-l implementa la nivel întreg european. O concluzie pozitivă a fost totuși faptul că situația din România s-a îmbunătăți față de ultimii ani. Aceasta chiar dacă s-au evidențiat două mari tabere: una care a subliniat reformele legislative majore din justiție și alta care a ales să salute progresele făcute în domeniul luptei anti-corupție.

"We have seen economic growth in some Romanian cities, but the broader economic growth will come with respect for justice."

Mathijs van Bonzel
Ambasadorul Olandei în România

"Încercările de a desființa DNA nu sunt noi. Importantă este presiunea opiniei publice, prin care se pot opri aceste încercări".

Monica Macovei
Membru al Parlamentului European

Vernisaj expoziție și cocktail
Anul European al Dezvoltării

Artiști fotografi: *Ioana Moldovan* (România)
Maxim Dondyuk (Ucraina)
Dorin Goian (Republica Moldova)

ORGANIZATORI

Europuls, iniţiatorul forumului EUROSFAT, este o organizaţie ce are scopul de a promova procesul de integrare europeană în România dar şi de a contribui la dezvoltarea unui spaţiu public european. Europuls urmăreşte să încurajeze dezbaterile publice pe teme europene prin articole şi studii, precum şi prin organizarea de dezbateri, ateliere de lucru şi conferinţe, printre participanţii la aceste evenimente numărându-se comisari europeni, europarlamentari români şi străini, lideri politici, reprezentanţi ai societăţii civile, experţi şi jurnalişti.

Pentru mai multe detalii: www.europuls.ro

Centrul Român de Politici Europene (CRPE) a fost înfiinţat în 2009 de un grup de experţi, având ca obiectiv sprijinirea rolului României în Europa prin furnizarea de expertiză în domeniul politicilor publice. Misiunea CRPE este promovarea României drept un actor coerent şi influent în stabilirea agendei publice şi în formularea de politici în cadrul UE, şi continuarea procesului de europenizare a României, prin bună guvernare, expertiză şi dezbateri publice informate.

Pentru mai multe detalii: www.crpe.ro

Europuls
www.europuls.ro
contact@europuls.ro

Raport realizat de Asociaţia Europuls © Europuls 2015

Reproducerea acestui raport în scopuri comerciale este strict interzisă fără acordul autorilor. Este permisă citarea cu scop ştiinţific şi jurnalistic a acestui raport. Prezentul raport rezumă dezbaterile purtate în cadrul atelierelor EUROSFAT şi nu reflectă opiniile Europuls sau ale partenerilor săi.